

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (suport desfășurare afaceri) (inițiativa legislativă nr.36 din 19.02.2026)

Guvernul Republicii Moldova a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (suport desfășurare afaceri), înaintat cu titlu de inițiativă legislativă nr.36 din 19.02.2026 de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Proiectul prevede modificarea Codului fiscal nr.1163/1997, Codului vamal nr.95/2021, Legii nr.172/2014 cu privire la aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor, Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice, Legii nr.318/2025 pentru modificarea unor acte normative (domeniul fiscal), Legii nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, precum și a Codului contravențional nr.218/2008.

Proiectul are ca obiectiv optimizarea procedurilor de achiziții publice și consolidarea transparenței, precum și introducerea unor mecanisme proporționale de sancționare și protecție în domeniul fiscal, contravențional și al creditării.

Potrivit notei de fundamentare, acesta urmărește ajustarea cadrului normativ pentru a sprijini desfășurarea activităților economice și a stimula investițiile, fără a compromite disciplina financiară și interesele statului.

În acest sens, proiectul de lege ***se susține parțial***, sub rezerva luării în considerare a următoarelor aspecte:

Cu privire la Art. I din proiect ce urmărește ajustarea Codului fiscal:

- propunerea de la pct.1, ce vizează depunerea declarațiilor corectate în vederea aplicării prevederilor din art.87 alin.(1¹) din Codul fiscal, impune ajustări corespunzătoare ale Sistemului Informațional al Serviciului Fiscal de Stat, în vederea asigurării evidenței corecte a opțiunilor contribuabililor, a termenelor de declarare și achitare a impozitului pe venit, precum și a calculului automat al majorărilor de întârziere/penalităților aferente, în situațiile în care contribuabilul a intervenit repetat într-o perioadă fiscală asupra opțiunii de aplicare sau neaplicare a prevederilor art. 87 alin. (1¹) din Codul fiscal.

Mai mult, modificarea dată ar avea impact asupra sustenabilității fiscal bugetare în cazul în care entitatea ar dori să aplice prevederile privind amânarea achitării impozitului pe venit pentru perioadele fiscale precedente pentru care deja și-a onorat obligația fiscală aferentă impozitului pe venit, iar ca consecință să solicite restituirea impozitului.

Subsecvent, obiectăm referitor la prevederile Art. IX pct. (1) lit. a) și c) din proiect, care statuează că Art. I din proiect intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial și Art. I pct. 1 și pct.5 se aplică pentru perioadele fiscale în care contribuabilii aplică prevederile art. 87 alin.(1¹) din Codul fiscal. În acest sens, notăm că, în conformitate cu prevederile art. 83 din Codul fiscal, termenul de prezentare a declarației privind impozitul pe venit (Forma VEN12) este de până la data de 25 martie, respectiv cu achitarea impozitului pe venit. Modificările propuse în sensul intrării în vigoare a actului la data publicării în Monitorul Oficial, ar genera mai multe neclarități, atât din punct de vedere administrativ, cât și legislativ, fiind încălcate principiile securității raporturilor juridice și al stabilității fiscale, egalității în fața legii, a caracterului definitiv al actelor administrative fiscale și interdicția favorizării selective a contribuabililor.

Urmează de menționat că, contribuabilii își planifică activitatea economică și își execută obligațiile fiscale în baza cadrului normativ existent la momentul producerii faptului generator al obligației fiscale.

La fel, aplicarea retroactivă ar genera un tratament diferențiat între contribuabilii care au respectat termenul legal și au achitat obligațiile, inclusiv majorările de întârziere, au fost supuși măsurilor de conformare și au suportat consecințele legale și cei care ar beneficia ulterior de anularea sau modificarea obligațiilor prin efect retroactiv. Mai mult, aplicarea retroactivă a prevederilor legale doar pentru anumite categorii de contribuabili ar putea fi interpretată drept tratament preferențial, contrar principiilor de echitate fiscală și administrare uniformă a legislației. La fel, obligațiile fiscale aferente perioadelor precedente au fost deja reflectate în evidența bugetară. O eventuală anulare sau recalculare retroactivă ar afecta execuția bugetară și ar crea un precedent ce ar putea încuraja neconformarea fiscală.

- propunerea de la pct.2, ce urmărește modificarea art.96 lit.b), urmează a fi revizuită în contextul în care aceasta nu se pliază cu intenția Ministerului Finanțelor de revizuire a regimului fiscal TVA aplicat la importul și livrarea anumitor tipuri de mărfuri. La aceasta este de menționat că prețurile la dispozitive medicale nu sunt reglementate de către stat și adaosurile comerciale nu sunt limitate. Astfel, urmare a aplicării regimului fiscal preferențial, s-a stabilit că aplicare cotei reduse a TVA nu garantează, per se, diminuarea prețului de comercializare a mărfurilor respective, considerându-se că scopul inițial a măsurii de politică fiscală implementat din 1 ianuarie 2026, nu și-a atins scopul. În acest sens, redacția propusă în proiect se ajustează, prin expunerea acesteia, după cum urmează:

„2. La articolul 96 litera b) liniuța a doua, textul „la mărfurile înregistrate în Registrul de Stat al dispozitivelor medicale” se exclude.”.

Respectiv, în vederea menținerii sustenabilității bugetare, textul proiectului urmează a fi ajustat, prin asigurarea intrării în vigoare a normei propuse, la data de 1 mai 2026.

- pct.3, ce vizează modificarea art.197 alin.(4) din Codul fiscal, în vederea delimitării clare a cazurilor de aplicare a prevederilor alineatului menționat se ajustează, prin completarea, în partea de început a propunerii, cu textul „, precum și”;

- propunerea de la pct.5 ce vizează modificarea art.260 alin.(6), se susține de concept, prin asigurarea abrogării integrale a alineatului respectiv.

Propunerile expuse la Art.II din proiect, ce vizează ajustarea Codului vamal nr.95/2021 și Art.III aferent modificării Anexei la Legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, în partea ce ține de aplicarea regimului vamal de destinație finală și instituirea unor facilități la plata taxei vamale pentru mărfurile plasate sub acest regim, urmează a fi examinate suplimentar. Respectiv, propunerile urmează a fi examinate în mod complex în cadrul procesului de elaborare a politicii fiscale și vamale pentru anul 2027, exercițiu în cadrul căruia se va examina suplimentar oportunitatea intervențiilor propuse, impactul implicațiile economice și bugetare, precum și identificarea surselor bugetare compensatorii.

Referitor la Art.V, în vederea expunerii într-o redacție mai clară a normei propuse la Art.V lit.d) din proiect, se propune redarea acesteia în următorul cuprins:

„ 4. se completează cu lit. b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) Procedurile de executare a deciziilor de regularizare emise de către Serviciul Vamal, aferente mijloacelor de transport clasificate la poziția tarifară 8703, care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova până la data de 1 iulie 2025 inclusiv și declarate prin acțiune, al căror termen de 180 de zile de aflare sub regim vamal de admitere temporară a

expirat, încetează în cazul în care persoana declară pe propria răspundere despre distrugerea sau vinderea la piese a mijlocului de transport, și suma deja încasată în baza deciziei de regularizare emise depășește cuantumul de 40 000 lei.”.

Suplimentar, la indicarea actelor normative de referință, se va nota numărul, anul adoptării și denumirea acestora. Totodată, se va ține cont că potrivit art.51 alin.(4) din Legea nr.100/2017, în legea de modificare și/sau abrogare a mai multor acte normative, fiecărui act normativ i se consacră un articol însemnat cu un număr ordinar exprimat prin cifre romane și urmat de punct. Diviziunile acestor articole se însemnează cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct.

Cu privire la Art.VI pct.1 din proiect, ce vizează modificarea la art.3 din Legea nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, propunerea prin includerea întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești în noțiunea de „consumator”, semnalăm că noțiunea de consumator în sensul actual al Legii nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, reprezintă orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător, industrială, artizanală sau profesională, potrivit art.1 din Legea nr.105/2003 privind protecția consumatorilor.

Suplimentar, ținem să menționăm că potrivit acquis-ului comunitar (Directiva 2013/11/UE privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum), prin noțiunea de consumator se are în vedere orice persoană fizică care acționează în scopuri care nu sunt legate de activitatea sa comercială, de afaceri, meșteșugărească sau profesională.

Deși acquis-ul comunitar prevede anumite norme exprese de protejare a consumatorilor persoane fizice, autoritățile și organizațiile internaționale (Comisia Europeană, OCDE etc.) admit posibilitatea instituirii, conform dreptului intern al statelor, a unor norme de protecție a întreprinzătorilor mici în procesul de accesare a fondurilor financiare.

În acest context, având în vedere importanța dezvoltării activității de antreprenoriat pentru economia Republicii Moldova și necesitatea facilitării accesului antreprenorilor la sursele de finanțare, considerăm binevenite propunerile de susținere a activității de întreprinzător, în special cele ce țin de sporirea protecției agenților economici.

Cu toate acestea, considerăm că abordarea în materie de reglementare a protecției consumatorilor persoane fizice și consumatorilor persoane juridice ar trebui să fie una diferențiată, reieșind din specificul debitorilor.

Cu referire la propunerea de modificare a art. 15¹ alin. (1) lit. b) din Legea nr. 202/2013, considerăm necesară revederea acesteia, întrucât aspectele ce țin de renovare sau construire pot fi relevante doar în raport cu un bun imobil.

Totodată, atragem atenția că modificarea propusă elimină interdicția instituțiilor de credit de stabilire a costului total al creditului la o valoare mai mare decât valoarea debursată conform contractului în cazul creditelor ce nu sunt destinate achiziționării unui bun imobil sau mobil în valoare de până la 1 milion de lei. În aceste condiții, ținem să precizăm că modificările operate anterior la Legea nr. 202/2013 (prin Legea nr. 23/2020, Legea nr. 189/2025), în partea ce ține de limitarea costului total al creditului au avut drept scop protejarea debitorilor persoane fizice, evitarea supra-îndatorării acestora, precum și prevenirea oricăror abuzuri din partea instituțiilor de credit în procesul de stabilire a ratei dobânzii și altor comisioane, taxe aplicabile debitorilor.

La Art. VII din proiect, intenția de completare a *articolului 20 cu alineatul (1³) din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale*, se expune în următoarea redacție:

„(1³) Sumele contribuțiilor de asigurări sociale, calculate în componența impozitului unic aferent antreprenorilor independenți care desfășoară activități economice independente în domeniul prestării serviciilor și recepționate de la Serviciul Fiscal de Stat, se iau la evidență de către Casa Națională în luna pentru care au fost calculate.”.

Concomitent, proiectul de lege urmează a fi completat, cu următoarele prevederi, asigurând renumerotarea normelor din proiect în modul corespunzător, și intrarea în vigoare a normei propuse, la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova:

1. Art. I din proiect, se completează, după cum urmează:

„. La articolul 54¹ alineatul (3) litera a) și alineatul (3¹), textul „1,5” se substituie cu textul „1,7”.

.. La articolul 84 alineatul (6), textul „2023-2025” se substituie cu textul „2023-2026”.”.

2 „Art. .. Articolul 7 din Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.127–129, art.1030), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (8¹), cu următorul cuprins:

„(8¹) La încetarea activității zonei (subzonei) economice libere, prin derogare de la prevederile alin. (8), ale art. 124 alin. (11) din Codul fiscal nr. 1163/1997, precum și ale art. 113 alin. (1) și art. 192 alin. (2) din Codul vamal nr. 95/2021 și ale Codului vamal nr. 1149/2000, mărfurile supuse accizelor scoase din zona economică liberă (subzonă) care și-a încetat activitatea pot fi plasate în libera circulație (import) cu scutire de la plata accizei, cu condiția rămânerii sau plasării acestora în antrepozit fiscal.

Obligația de calculare și achitare a accizei apare la momentul expedierii (transportării) mărfurilor supuse accizei din antrepozitul fiscal, în conformitate cu prevederile Codului fiscal.”.

3. „Art.. Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.168-170 art.773) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 6 se completează cu alin.(6¹) cu următorul cuprins:

”(6¹) Femeile antreprenoare independente au dreptul la indemnizație de maternitate cu condiția că la data survenirii riscului asigurat este înregistrată în calitate de antreprenoare independentă și a achitat contribuții de asigurări sociale cel puțin o lună din ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat.”

- la alineatul (8²), textul „și antreprenorii independenți” se exclude;

- la alineatul (10), textul „și antreprenorii independenți” se exclude.

- se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„(11) Antreprenorii independenți au dreptul la prestații de asigurări sociale prevăzute la art.5 alin.(1) lit. a), b), c), d¹), d²), f), f¹), g), i) la întrunirea următoarelor condiții:

a) confirmă stagiul de cotizare specificat la alin.(1) sau (2) din prezentul articol;

b) sunt înregistrați în calitate de antreprenori independenți;

c) a achitat contribuții de asigurări sociale cel puțin o lună din ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat.”

2. Articolul 7:

alineatele (1) - (2²), după cuvântul „venit” se completează cu textul „care nu este mai mic decât salariu minim lunar pe țară și”;

alineatul (9) se abrogă;

la alineatul (14), cuvintele „sau în baza hotărârii judecătorești” se exclud.

3. La articolul 18 alineatul (6) la literele a) – c), textul „dar nu mai puțin decât cuantumul indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern,” se exclude.

4. „Art.. Legea nr.76/2021 cu privire la impozitarea specială a serviciilor realizate în cadrul activităților atribuite la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr.122-128 art.157) cu modificările ulterioare, se abrogă.

5. „Art.. Legea nr.337/2022 privind Programul de rambursare a TVA pentru producătorii agricoli (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.413-425 art.764) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 2.** Întreprinderile eligibile pentru Programul de rambursare a TVA

În sensul prezentei legi, eligibile pentru Programul de rambursare a TVA sunt întreprinderile pentru care nu mai puțin de 70% din activitatea desfășurată pe parcursul anului 2025 reprezintă una sau mai multe dintre activitățile stipulate în grupele 01.1–01.6 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei, aprobat prin Ordinul nr. 28/2019 al Biroului Național de Statistică.”.

2. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 4.** Condițiile Programului de rambursare a TVA

(1) Subiecții Programului de rambursare a TVA au dreptul la rambursarea sumelor TVA înregistrate spre deducere în perioada fiscală ulterioară, în condițiile prezentei legi.

(2) Suma TVA pasibilă rambursării constituie 40% din suma TVA spre deducere în perioada fiscală ulterioară, înregistrată în ultima declarație TVA depusă și care face parte din perioada Programului de rambursare, dar nu mai mult de 12% din valoarea totală a livrărilor efectuate la cota redusă a TVA în perioadele fiscale pentru care se solicită rambursarea.

(3) Pentru perioada fiscală în care este confirmată suma TVA spre rambursare suma TVA ce urmează a fi raportată spre deducere din perioada fiscală precedentă se va diminua cu suma TVA confirmată spre rambursare.”.

3. Articolul 5:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Cererea poate fi depusă după prezentarea declarației privind TVA pentru perioadele pentru care se solicită rambursarea.”

la alineatul (3) prima liniuță, cuvintele „efectuarea controlului” se substituie cu cuvântul „verificarea”.

4. Articolul 6 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 6.** Perioada de rambursare a TVA

Rambursarea TVA conform prezentei legi se efectuează pentru perioadele fiscale începând cu luna în care prezenta lege intră în vigoare și până în luna decembrie 2026 inclusiv.”

5. La articolul 7 cuvintele „în cazurile prevăzute de prezenta lege” se exclud.

6. Articolul 8 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Cererile depuse și neexamine de către Serviciul Fiscal de Stat până la data intrării în vigoare a prezentei legi se examinează conform prevederilor în vigoare la data depunerii cererii.”.